

חוק עזר לאזור (פיקוח על מכירת מוצרים מן החי), התשנ"ו 1995-

פורסם: חש"ם 548, תשנ"ו (7.12.1995), עמ' 153

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 22, 23 ו-24 לפקודת המועצות המקומיות, מתקינה בזה המועצה המקומית אזור חוק עזר זה:

הגדרות

1. בחוק עזר זה -
"בעלי חיים" - יונק, עוף, דג או בעל חיים אחר שבשרו מוצג למכירה;
"בשר" - בשר של בעל חיים או חלק ממנו, בין טרי ובין מקורר, קפוא, מבושל, מעושן, טחון או מעובד בדרך כלשהי, לרבות מוצרי בשר ומוצרים המכילים בשר;
"חלקי פנים" - כבד, לשון, טחול, קיבות כולל קורקבני עופות, כליות, ריאות, לב, מוח, מעיים, וכיוצא בהם חלקים פנימיים של בעל חיים;
"המועצה" - המועצה המקומית אזור;
"מכירה" - לרבות ייצור, עיבוד, אחסון, החזקה, הובלה, הצעה או הצגה למכירה של מוצרי מזון, בין שנמכרו ובין שלא נמכרו;
"עוף" - עופות בית, לרבות תרנגולים, יונים, יענים, אווזים, ברווזים, תרנגולי הודו, עופות בר או בעל כנף אחר המוצג למכירה;
"מוצרים מן החי" - בעל חיים או בשרו, חלקי פנים, לרבות מוצרי בשר או בשר מעובד בדרך כלשהי, המשמש למאכל בני אדם או בעלי חיים, וכן מוצרים המכילים בשר בעלי חיים או חלקי פנים שלהם, וכן מוצרי חלב וביצים או מוצר אחר שלדעת הרופא הוטרינר, הוא מוצר מן החי;
"עסק" - מקום המשמש למכירת מוצרים מן החי, לרבות עסקים המפורטים בפרטים 11, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 177, 178, 179, 181, 182, 184, 185, 186 ו-186א בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשל"ג 1973-;
"עוסק" - אחד או יותר מאלה:
 - (1) בעל עסק;
 - (2) המחזיק בפועל בעסק;
 - (3) אחראי על עסק;
 - (4) שותף פעיל בעסק;
 - (5) אדם אחר העובד בעסק;
- "צרכן" - מי שקונה או רוכש באופן כלשהו מוצרים מן החי שלא כדי למכרם לאחר;
- "ראש המועצה" - לרבות מי שראש שהמועצה העביר לו את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן;
- "הרופא הוטרינר" - הרופא הוטרינר של המועצה לרבות מי שהרופא הוטרינר העביר לו את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן.

איסור מכירה

2. (א) עוסק לא יחזיק, לא ימכור, לא יכניס, ולא ירשה לאחר להחזיק או למכור או להכניס לעסק מוצר מן החי שנתקיימו לגביו אחד או יותר מתנאים אלה:
 - (1) הוא לא עבר בדיקה וטרינרית על פי דין במפעל, במחסן הקירור או ברשות המקומית שמהם הוצא;
 - (2) הוא נמכר בניגוד לרשיון העסק;
 - (3) הוא לא עבר בדיקה במחלקה הוטרינרית של המועצה;
 - (4) הוא מזוהם;
 - (5) הוא אינו ראוי למאכל אדם;
 - (6) הוא אסור לצריכת אדם על פי הוראות הרופא הוטרינר;
 - (7) חלו בו שינויי ריח וצבע העלולים לעורר סלידה;
 - (8) הוא עלול להזיק לבריאות הציבור מסיבה כלשהי;
 - (9) הוא אינו נושא חותמת או סימון אחר המאשר כי נשחט במשחטה או בית שחיטה המותרים על פי דין;
 - (10) הוא מצוי מחוץ לשטח החנות;
 - (11) הוא מצוי מחוץ למקרר או למקפיא או מוחזק בטמפרטורה הגבוהה מזאת שקבע היצרן;
 - (12) הוא מצוי במקרר לא תקין או שמצויד במד מעלות לא תקין או שהטמפרטורה בו עולה על 4 מעלות צלזיוס מעל 0;
 - (13) הוא מצוי במקפיא שאינו תקין או שמצויד במד-מעלות שסימונו מעל 18 מעלות צלזיוס מתחת ל-0;

- (14) הוא מעיים או קיבות צאן, בקר או עופות או חלקיהם שלא נשטפו או נוקו לחלוטין מתוכנם לפני הכנסתם לעסק;
- (15) הוא עוף או בעל כנף אחר שלא נמרט, נוקה ורוקן מקרביו במשחטה או בבית שחיטה לעופות;
- (16) הוא עוף שלא צונן טרם צאתו מבית השחיטה לעופות וטמפרטורת הפנים שלו עולה על 4 מעלות צלזיוס;
- (17) הוא אינו מצונן או מוקפא על פי דרישות שניתנו כחוק;
- (18) הוא מובל ברכב שאינו עומד בדרישות לפי תקנות רישוי עסקים (תנאים תברואיים להובלת בשר, דגים, עופות ומוצריהם), התשל"ב 1971-;
- (19) הוא אינו מסומן בהתאם לתקנות שהותקנו כדין;
- (20) הוא נוצר במפעל שאינו מורשה מטעם משרד הבריאות;
- (21) הוא מצוי באריזה פגומה.
- (ב) האמור בפסקאות (4), (5), (6), (7) ו-(8) לסעיף קטן (א) נתון לקביעתו; החלטתו ושיקול דעתו של הרופא הוטרינר, שיקבע בהתאם לתוצאות הבדיקות שערך או שהורה לערוך.

גישה למוצרים

3. (א) לא יאפשר עוסק לצרכן גישה למוצרים מן החי שאינם ארוזים מכל צדדיהם בחומר אריזה שאינו סופג נוזלים.
- (ב) מבלי לפגוע באמור בסעיף קטן (א), רשאי הרופא הוטרינר לאשר מכירה בתפוזרת בשירות עצמי, של מוצרים מן החי קפואים או מעובדים, ובלבד שתנאי החזקתם הם בהתאם לאמור בתוספת והרופא הוטרינר נתן לבעל העסק אישור בכתב על כך.

אופן החסנה

4. (א) עוסק יאחסן מוצר מן החי במקרר או במקפיא באופן שכל אחד מסוגיו יהיה בתא נפרד, במקרר נפרד או תלוי על ווים נפרדים עד מסירתו לצרכן.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מוצרים שעקב תהליך עיבוד לא נדרש לגביהם אכסון בתנאי קירור, ובלבד שתהא הפרדה בין סוגי מוצרים.

הפשרת מוצרים קפואים מן החי

5. מוצרי מזון מן החי שהוצאו מהמקפיא לצורך הפשרתם, יופשרו במקרר שהטמפרטורה בו לא תעלה על 4 מעלות צלזיוס או במים זורמים באיכות מי שתיה שהטמפרטורה שלהם לא תעלה על 4 מעלות צלזיוס ושקצב החלפתם נבדק ואושר בידי הרופא הוטרינר.

החזקת מיתקנים

6. (א) לא ישתמש אדם בעסק למטרה כלשהי בלוחות או במשטחי ביתור, חיתוך, דריכה או הגבהה העשויים עץ.
- (ב) לא יימצאו בעסק מכוונות ורהיטים שאינם מיועדים לצורכי העסק או שאינם תקינים לשימוש.
- (ג) לא יוחזקו בעסק למכירה או למשמרת או למטרה אחרת סחורות או חפצים שאינם חלק מהעסק או שהוכנסו אליו שלא לצורכי מכירת מוצרים מן החי.
- (ד) כרבע משטח העסק לפחות יהיה פנוי מכל חפץ וישמש להמתנת צרכנים בלבד.
- (ה) מטחנות בשר ינוקו משאריות בשר מיד לאחר סיום הטחינה, ובנוסף ינוקו בחומר ניקוי מתאים בסוף כל יום עבודה.

סגירת עסק

7. דלתות עסק המוכר בשר, עופות או דגים טריים, יהיו סגורות בכל שעות המכירה, אלא אם כן הותקנו בעסק רשתות המונעות כניסת זבובים וחרקים מעופפים אחרים.

בריאות העובדים

8. (א) אדם העובד בעסק יחזיק עמו בשעות העבודה אישור מעודכן בדבר מצב בריאותו.
- (ב) לא ימכור או יטפל במוצרים מן החי אדם החולה במחלה מידבקת או שעל ידיו או פניו פצעים או חתכים המפרישים הפרשה דלקתית העלולה לזהם את המוצרים.
- (ג) חלה אחד העובדים במחלה מידבקת, לא יחזור לעבודה בעסק ללא אישור בכתב מרופא המטפל במחלתו.

תלבושת עובדים

9. (א) בשעות העבודה בעסק ילבש עוסק חלוק נקי, יחגור סינר עשוי גומי או חומר אחר שאינו סופג נוזלים וניתן לניקוי בנקל, שאורכו עד למטה מן הברכיים, וכן יחבוש כיסוי ראש נקי המכסה את כל שיער ראשו.
- (ב) ייוחד מקום בעסק לתלות בו את בגדי העובדים.
- (ג) לא ייעבד או ימכור אדם בשר טרי או נקניק, אלא אם כן ידיו לבושות כפפות חד-פעמיות.

מכירת דגים טריים

10. (א) בחנות שבה מוכרים דגים לא קפואים, יוקצה מקום מיוחד בשטח 3 מ"ר לפחות לניקוי הדגים, וכן יתמלאו לגבי החנות תנאים אלה:

- (1) יהיה במקום כאמור מכל אשפה עם מכסה בגודל המתאים להיקף העבודה;
 - (2) הדגים ינוקו על גבי שולחן מנרוסטה בלבד, שיוצב במקום מיועד לכך בלבד;
 - (3) הדגים יוחזקו בקירור בקרח או במקרר בטמפרטורה שלא תעלה על 4 מעלות צלסיוס;
 - (4) בחנות שבה נמכרים דגים חיים יוחזקו הדגים בבריכה מיוחדת המכילה מים זורמים, המחוברת לרשת הביוב ומוזרם אליה אוויר ממכשיר המיועד לכך בקצב שיהיה להנחת דעתו של הרופא הוטרינר, שיקבע מראש את ממדי הבריכה, מיקומה וחומרי בנייתה;
 - (5) לא יעביר אדם דגים חיים לתחום העיריה אלא אם כן הם מובלים בבריכה סגורה שבה המים זורמים, באופן שימנע, בעת נסיעה, שפיכת מים ודגים ממנה.
- (ב) עוסק לא יעטוף דגים בנייר עיתון או בנייר משומש אחר, אלא בנייר סופג שיוחד לכך ואושר בידי הרופא הוטרינר.

מזון לבעלי חיים

11. בשר ומוצרי בשר המיועדים למאכל כלבים וחתולים יאוחסנו במקפיא נפרד שהטמפרטורה בו לא תעלה על 18 מעלות צלזיוס מתחת 0; מזון כאמור יסומן "מזון לכלבים וחתולים בלבד", להנחת דעתו של הרופא הוטרינר.

פסילת מוצרים מן החי והשמדתם

12. (א) מצא הרופא הוטרינר, לאחר בדיקה, כי מוצרים מן החי שהוצגו למכירה אינם ממלאים אחר הוראות סעיף 2(א), כולן או מקצתן, רשאי הוא לתפוס, להחרים, לפסול, לסלק או לבער את המוצרים, וכן רשאי הוא לצוות להשמידם או למנוע את השימוש בהם למאכל אדם או בעלי חיים; ורשאי הוא להתיר את השימוש בהם לצורך אחר.
- (ב) מבלי לפגוע באמור בסעיף קטן (א), רשאי הרופא הוטרינר לקחת או להורות על לקיחת דגימות מן המוצרים המיועדים להשמדה ולשלחם לבדיקה למעבדה מוכרת; במשך זמן בדיקת המוצרים יאסור הרופא על מכירתם ויורה על אופן החזקתם עד לקבלת תוצאות בדיקת המעבדה.
- (ג) השמדת מוצרים מן החי לפי סעיף קטן (א), תהיה בנוכחות הרופא הוטרינר לאחר שבדק אותם או בנוכחות אדם אחר שהרשה לכך הרופא הוטרינר.
- (ד) לא ישולם פיצוי עבור מוצרים מן החי שהושמדו כאמור.
- (ה) ההוצאות שהוציאה המועצה לבדיקת מוצרים מן החי, להובלתם לשם ביעורם, לביעורם, להחסנתם או להשמדתם, יחולו על האחראי על העסק שממנו נלקחו. אישור בכתב מאת הרופא הוטרינר בדבר שיעור ההוצאות ישמש ראיה לכאורה לדבר.

רשות כניסה

13. ראש המועצה או הרופא הוטרינר או בא כוחם, רשאי להיכנס בכל עת סבירה לעסק שמוכרים בו מוצרים מן החי, כדי -

- (1) לבדוק את המוצרים או ליטול מהם דוגמאות לשם בדיקה;
- (2) לדרוש העברת המוצרים ממקום למקום לשם בדיקה יסודית;
- (3) לדרוש הפשרת מוצרים מן החי, קפואים או מקוררים, לצורך בדיקתם;
- (4) לדרוש ביצוע שינויים, תיקונים, ניקוי או החלפת אבזרים או ציוד או דרישה אחרת הנוגעת למצבו התברואי של העסק.

אגרה

14. בעד בדיקת משנה של מוצרים מן החי, שלא במעבדה, תגבה המועצה מבעל העסק אגרה בסך 1 שקל חדש לכל 10 ק"ג.

איסור הפרעה

15. לא יפריע אדם לראש המועצה או לרופא הוטרינר או לבא כוחם במילוי תפקידו ולא ימנע ממנו שימוש בסמכויותיו לפי חוק עזר זה.

תיקון חוק עזר הצמדה למדד

16. בתוספת לחוק עזר לאזור (הצמדה למדד), התשמ"א 1981-, בסופו יבוא: "חוק עזר לאזור (פיקוח על מכירת מוצרים מן החי), התשנ"ו 1995-".

שמירת דינים

17. הוראות חוק עזר זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן.

תוספת

(סעיף 3(ב))

תנאים למכירה בתפוזות בשירות עצמי, של מזון מן החי

1. סוג מזון למכירה בתפוזרת -
 מותר למכור בתפוזרת, בשירות עצמי, אך ורק מוצרים קפואים המוחזקים בטמפרטורה של 18 מעלות
 צלזיוס מתחת ל-0.
2. תנאי החזקה בתפוזרת -
- (1) כל פריט מזון יוחזק בתא נפרד שדפנותיו שלמות ואינן מאפשרות ערבוב בין פריט אחד למשנהו ;
 - (2) לכל פריט מזון יוקצה זוג מלקחיים נפרד שיסומן באופן ברור לשימוש לאותו פריט בלבד ;
 - (3) מעל אזור המכירה ייתלה שלט בגודל 30 x 60 ס"מ לפחות, שיצויין בו בכתב ברור : "שירות עצמי – נא לשמור על הנקיון ולהשתמש במלקחיים בלבד";
 - (4) מוצרי מזון הנמכרים בעסק יהיו ארוזים או יוכנסו לאריזה של שקיות ניילון אטימות שמודפס עליהן שם העסק, תאריך מכירה או תאריך אחרון למכירה והוראות שימוש, באופן שאינו ניתן למחיקה ;
 - (5) בעת מילוי סחורה במכלים יש להקפיד שהמזון החדש יוכנס מתחת למזון הנמצא במכל.
3. אחריות ופיקוח -
- (1) מנהל עסק ימנה עובד אחראי למכירת מוצרים קפואים בתפוזרת (להלן – אחראי) ;
 - (2) האחראי ישגיח על נקיון אזור המכירה ויקפיד על שימוש נכון במלקחיים לשירות עצמי ;
 - (3) האחראי ינקה את המלקחיים לפי הצורך, אך לא פחות משלוש פעמים ביום ;
 - (4) האחראי ימלא אחר הוראות פרט 2(5) ;
 - (5) האחראי יגרום לאספקה ולמלאי בעסק של שקיות ניילון לאריזת מזון בכמות מתאימה וכן להחתמתם ביום המכירה.

כ"ט בתמוז התשנ"ה (27 ביולי 1995)

אמנון זך
ראש המועצה המקומית
אזור